

Jäätmesaadetisi käsitleva määruse (EÜ) nr 1013/2006 hindamiseks korraldatud konsultatsioonide kokkuvõtlik aruanne

Sissejuhatus

Käesolevas aruandes on kokku võetud järgmiste määruste hindamise käigus korraldatud konsultatsioonide tulemused: määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (muudetud kujul) (edaspidi „jäätmesaadetiste määrus“) ja määrus (EÜ) nr 1418/2007, milles käsitletakse teatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006 III ja IIIA lisas loetletud jäätmete väljavedu taaskasutamise eesmärgil teatavatesse riikidesse, mille suhtes ei kohaldata OECD otsust jäätmete riikidevahelise veo kontrolli kohta. Käesolev aruanne põhineb toetava uuringu¹ D lisal.

Konsulterimisstrateegia

Komisjon esitas jäätmesaadetiste määruse hindamise konsulterimisstrateegia 2017. aastal ja see on kättesaadav aadressil
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/wsr_evaluation_consultation_strategy.pdf.

Avalik konsultatsioon

Avaliku konsultatsiooni eesmärk oli koguda kõigi huvitatud kodanike ja organisatsioonide arvamusi ning see keskendus elukõige sidusrühmadele, kes tõenäoliselt ei osaleks muudes, pigem spetsialistidele mõeldud konsultatsioonides.

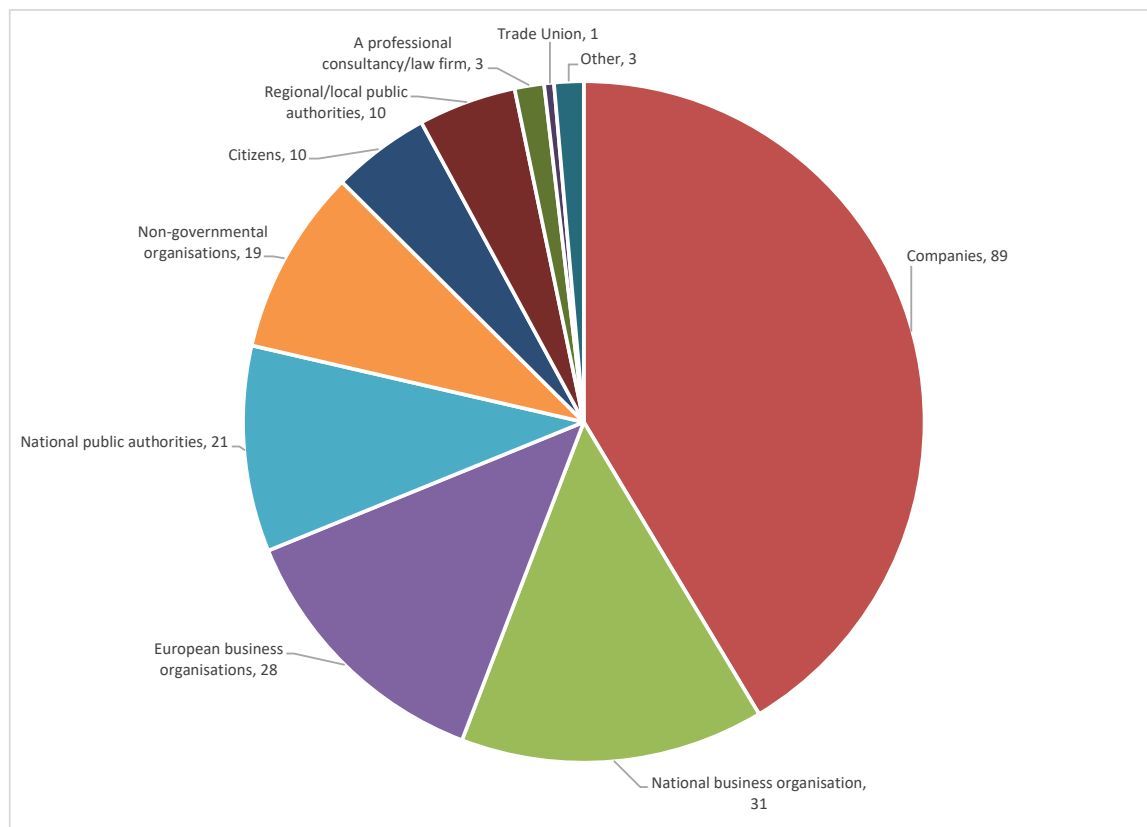
¹ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/926420bc-8284-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

Küsimustik oli koostatud selliselt, et sellele saaks vastata laiem avalikkus. Seepärast ei sisaldanud see palju jäätmesaadetiste määrusega seotud tehnilist sõnavara. See tehti kättesaadavaks kõigis ELi keeltes ja laaditi rakenduse EU Survey² abil üles veebisaidile „Avaldage arvamust!“³. Konsultatsiooniperiood algas 30. jaanuaril 2018 ja lõppes 27. aprillil 2018. Et saada võimalikult palju vastuseid, lisati küsimustiku link ka EUROPA veebisaidi konsultatsioonide leheküljele⁴. Samuti võeti otse ühendust mitme organisatsiooniga ja paluti neil küsimustiku linki levitada.

Konsultatsiooniperioodil täitsid küsimustiku kokku 215 vastajat. Joonisel B-1 on esitatud vastajate jaotus kategooriate kaupa.

Kõigist konsultatsioonis osalenutest vastasid 89 (41 %) äriühingu nimel, neist 44 olid suured äriühingud (üle 250 töötaja) ja 26 olid 1–50 töötajaga. Vastanute seas oli 31 riigi tasandi äriorganisatsiooni, 28 Euroopa tasandi äriorganisatsiooni, 21 riiklikku ametiasutust, 19 vabaihendust, 10 kodanikku ja sama palju (10) piirkondlikke/kohalikke ametiasutusi. Ülejäänud seitse vastanut kuulusid kategooriatesse „erialane nõustamis-/õigusbüroo“, „ametiühing“ ja „muu“ (üks neist füüsilisest isikust ettevõtja, üks kutseorganisatsioon ja üks huvirühm). Sidusrühmade jaotus on esitatud allpool joonisel B-1.

Joonis B-1. Jäätmesaadetiste määruse hindamise raames toimunud avalikus konsultatsioonis osalenute jaotus sidusrühmade kategooriate kaupa

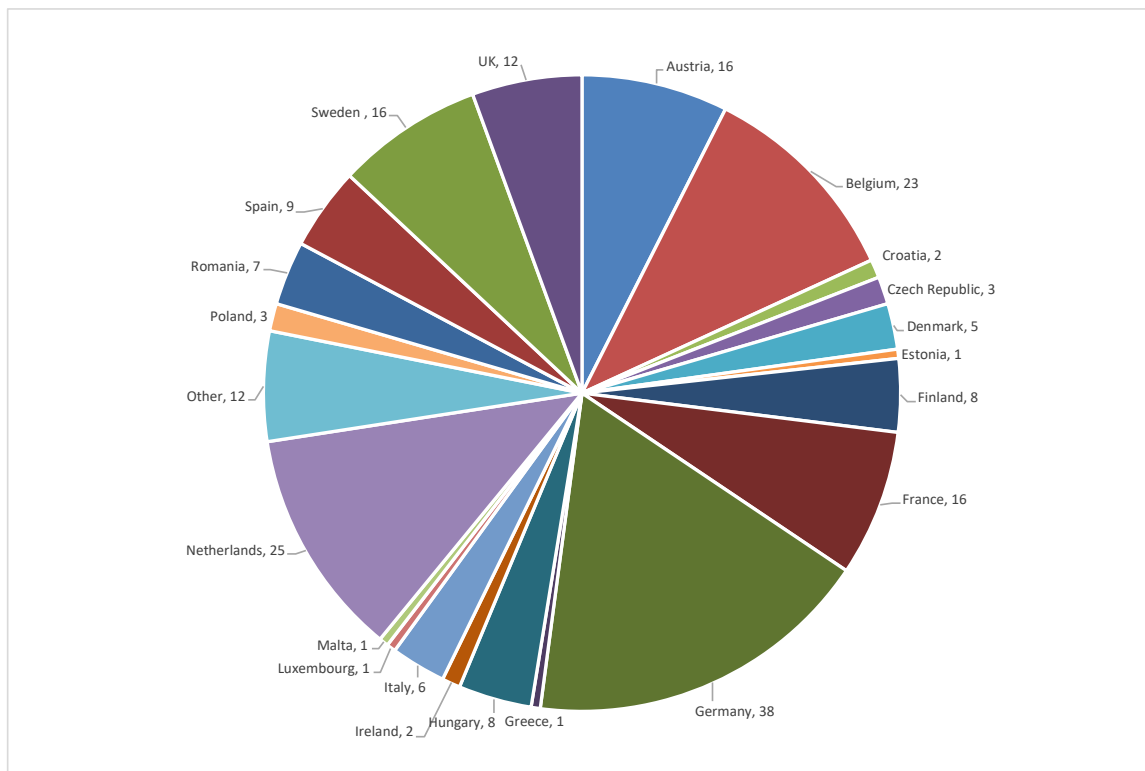

² <https://ec.europa.eu/eusurvey/home/welcome>

³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_et

⁴ https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-evaluation-waste-shipment-regulation_et

Joonis B-2. Jäätmesaadetiste määruse hindamise raames toimunud avalikus konsultatsioonis osalenute jaotus riikide kaupa

Osalenute jaotus riikide kaupa on esitatud joonisel B-2.

Sihtkonsultatsioonid intervjuude ja küsitluse vormis

Sihtkonsultatsioonid toimusid konkreetsete sidusrühmadega tehtud intervjuude ning elektrooniliste küsitlusvahendite abil. Neid on lühidalt kirjeldatud allpool.

Esmased intervjuud ekspertidega

Andmete kogumise protsessi alguses korraldati 12 struktureeritud katse- ja lühiintervjuud ekspertidega, et täiendada kirjandusülevaate kaudu kogutud teavet. Intervjuudesse kaasati jäätmetööstussektori, liikmesriikide ja vabaühenduste esindajad ning nende tulemusi kasutati hindamise esialgse ulatuse, eeldatavate andmeallikate ja andmelünkade kinnitamiseks, samuti selleks, et saada teavet põhiandmete kogumiseks avalike konsultatsioonide kaudu ja sihtkonsultatsioonideks hindamisprotsessi hilisemates etappides.

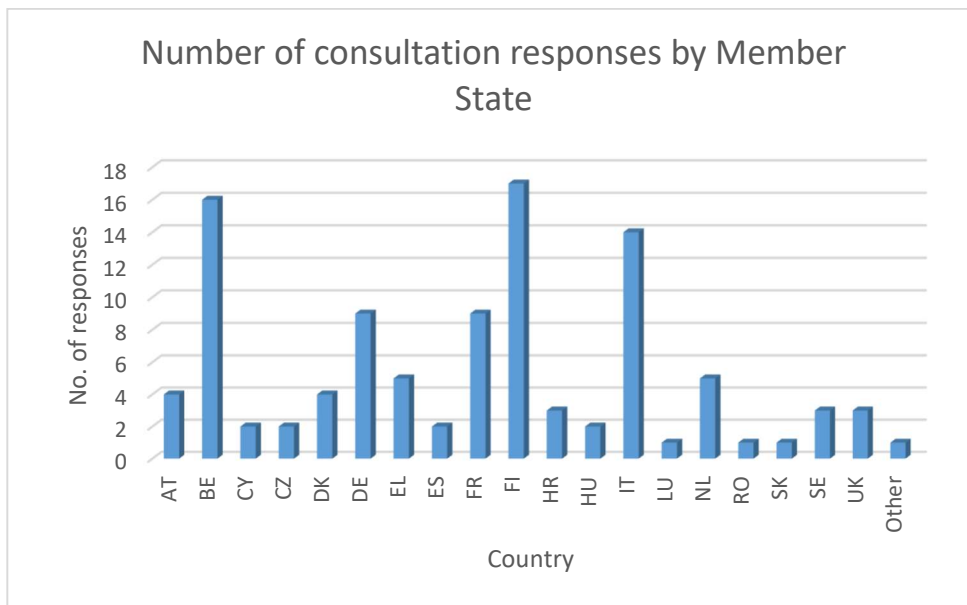
Sihtküsitlus

Sihtküsitluse korraldamiseks kasutati veebipõhist küsitlusvahendit CheckMarket. Küsitluse esimeses osas käsitleti kõigi sidusrühmade puhul asjakohaseid viie hindamiskriteeriumiga seotud küsimusi. Küsitluse teine osa oli mõeldud konkreetsetelt liikmesriikide pädevatele asutustele ja selles pandi erilist rõhku kontrolli ja nõuete täitmise tagamist puudutavatele jäätmesaadetiste määruse sätetele.

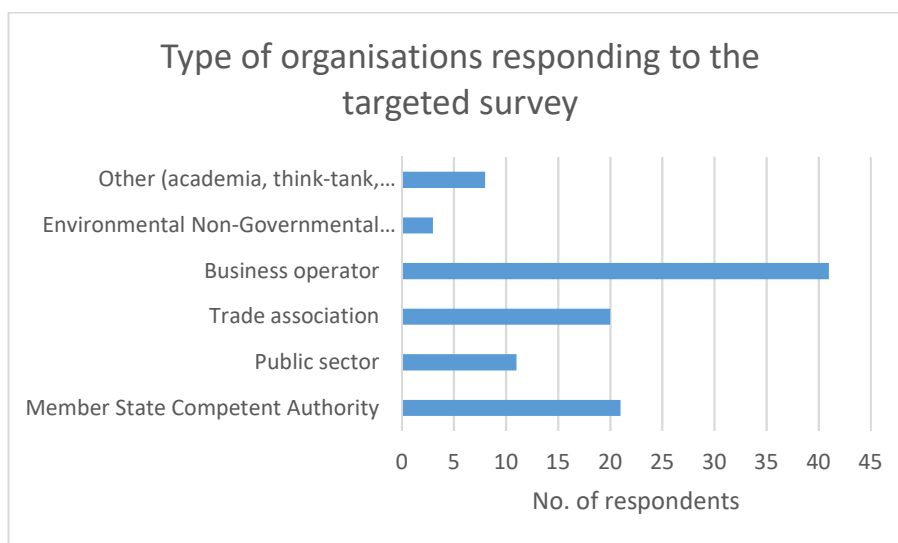
Küsitlus kestis 2018. aasta mai lõpust 2018. aasta juuni lõpuni.

Sihtküsitlusele saadi kokku 104 vastust 19 liikmesriigist⁵. Sidusrühmad võisid vastata küsimustele valikuliselt, kuigi 59 % vastas kõigile küsimustele.

Joonis B-3. Sihtkonsultatsiooni käigus saadud vastuste arv liikmesriikide kaupa

Joonis B-4. Sihtküsitlusele vastanud organisatsioonid kategooriate kaupa

Sidusrühmade seminarid

Hindamise käigus korraldati kaks seminari, millest esimene toimus 2018. aasta jaanuaris ja teine 2018. aasta septembris. Mõlemal seminaril osales ligikaudu 60 osalejat kõigist sihtsidusrühmadest.

⁵ Kui võtta arvesse ka avaliku konsultatsiooni käigus saadud vastuseid, ei saadud ühtegi vastust ainult neljast liikmesriigist. Täiendavaid jõupingutusi sealt vastuste saamiseks ei tehtud.

Esimene ühepäevane seminar toimus neljapäeval, 11. jaanuaril 2018 Brüsselis ja selle eesmärk oli kinnitada jäätmesaadetiste määruse rakendamisel seni esinenud peamisi probleeme, võttes arvesse nii positiivset kui ka negatiivset mõju, ning kaaluda edasise andmekogumise ulatust.

Osalejatele esitati kokkuvõtte kirjandusülevaate ja esialgsete intervjuude põhjal kindlaks tehtud probleemidest ning paluti neid kinnitada või ümber lükata ning esitada nende kohta lisamärkusi ja -materjale.

Üldiselt kinnitasid osalejad käsitletud teemasid ja tuvastatud probleeme. Nad rõhutasid jäätmesaadetiste määruse rakendamise kohta esitatud liikmesriikide aruannete kasutamist, hindamisel kõigi huvitatud isikute arvessevõtmist ja jäätmesaadetiste määruse algseid eesmärke võrreldes muutuva jäätmeturuga ning eelkõige selle seost ringmajandusega.

Teine ühepäevane seminar toimus teisipäeval, 11. septembril 2018 Brüsselis ja selle eesmärk oli kinnitada esialgsed järeldused, mis koostati hindamiskriteeriumide ja -küsimuste põhjal esitatud tõendite hindamise tulemusena. Seminaril osalenutele esitati

- i. enne seminari kokkuvõtte hindamise käigus tehtud järeldustest ning
- ii. seminari ajal ettekanded, mida selgitasid komisjoni hindamisprotsessis abistanud konsultandid ja mis andsid üksikasjalikuma ülevaate kokkuvõttes esitatud järeldustest.

Päevakord jagati hindamiskriteeriumide alusel.

Igal istungil ja pärast konsultantide ettekandeid paluti osalejatel esitada oma arvamus esialgsete järelduste kohta. Arvamused kanti seminari aruandesse, mille kavand avaldati pärast seminari konsulteerimiseks. Osalejatelt saadud märkused lisati seejärel seminari lõpparuandesse.

Üldiselt nõustusid sidusrühmad esitatud esialgsete järeldustega tingimusel, et tehakse muudatusi sõnastuses ja lisatakse vajalikud nüansid kõigi sidusrühmade seisukohtade arvessevõtmiseks.

Seminaride üksikasjalikud tulemused on esitatud toetava uuringu⁶ G lisas.

Hindamiskava kohta saadud tagasiside

Tagasisidet andsid BDE (peamiselt jäätme- ja reoveekäitlusettevõtjaid esindav Saksa ühendus), EERA (European Electronics Recyclers Association), EuRIC (European Recycling Industries' Confederation), EURITS (European Union for Responsible Incineration and Treatment of Special Waste), ERP (European Recycling Platform), FEAD (European Federation of Waste Management and Environmental Services), RISG (Remondis Industrie Service Group), Subdirección General De Residuos, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry, Fabrice Sancho (kodanik), Arsi Saukkola (muud organisatsioonid kui ettevõtjad/äriühingud/vabaihendused) ja kaks anonüümset vastajat. Esitatud arvamus ja tõendeid kasutati otse hindamisuuringus, kusjuures mitu vastajat esitas lisamaterjale muude eespool kirjeldatud konsultatsioonide raames.

⁶ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/926420bc-8284-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

REFITi platvormi arvamus

REFITi platvorm kaalus Danske Business Forumi, Soome parema õigusloome uuringu ja jäätmesaadetiste määrust käsitleva sidusrühmade rühma liikme seisukohti ning võttis oma arvamuse vastu 19. märtsil 2018⁷.

Sidusrühmade rühm märkis, et riikide ametiasutused ja sidusrühmad on aastate jooksul tõstatanud mitmeid mureküsimusi seoses määruse teatavate sätetega, mis põhjustavad tarbetut halduskoormust ning jäätmesaadetistega seotud viivitusi ja lisakulusid. Samuti tunnistasid nad, et endiselt esineb ebaseaduslikke jäätmesaadetisi.

Kaks esimest vaadeldud seisukohta käsitlesid jäätmete ebaselget määratlust ja teatavate jäätmete staatust ning selle võimalikke tagajärgi jäätmete ringlussevõtu tõhustamisele ELis. Sidusrühmade rühm tunnistab, et need probleemid takistavad tõelise jäätmete ringlussevõtu siseturu ja ringmajanduse väljakujundamist. Sidusrühmade rühm oli teadlik tööst, mida oli tehtud jäätmete raamdirektiivi läbivaatamise käigus, et aidata vahet teha jäätmetel ja mittejäätmetel, ning tööst, mida oli tehtud seoses ettevalmistamisel olnud teatisega kemikaalide, toodete ja jäätmete vahelise seose kohta.

Sidusrühmade rühm kutsus komisjoni üles kasutama jäätmesaadetisi käsitleva määruse läbivaatamist, et saada nendes küsimustes selgust ning tagada mõistete ja tõlgenduste ühtlustamine kõigis liikmesriikides. Praegune ebaühtlane tõlgendamine ja sellega seotud nõuete täitmise tagamine kahjustab ettevõtjate võimalusi jäätmete ringlussevõtu ja ringmajanduse valdkonnas. Sidusrühmade rühm soovitas komisjonil tugevdada parimate tavade vahetamist rakendamise ja nõuete täitmise tagamise valdkonnas ning liikuda ühtsema nõuete täitmise tagamise suunas.

Sidusrühmade rühm leidis, et oleks huvitav uurida, kas halduskoormuse vähendamiseks saaks nn roheline nimekirja lisada rohkem jäätmeliike. Seda tuleks siiski teha alles pärast jäätmeliikide omaduste ja võimaliku keskkonnamõju põhjalikku hindamist. Samuti tehti ettepanek uurida, kuidas luua sertifitseeritud ringlussevõtukohtade register ja kuidas vähendada ELis litsentsimiskohustusi, kui jäätmeid veetakse mõnda neist sertifitseeritud ringlussevõtukohtadest.

Viimane seisukoht puudutas konkreetsemat registreeringute vastastikuse mittetunnustamise probleemi. Näib, et liikmesriigid ei tunnusta vastastikku üksteise registreeringuid, mis toob kaasa palju paralleelseid registreeringuid. See tähendab vedajatele suurt halduskoormust. Lisaks väidetakse, et praktikas on vedajatel väga keeruline registreerida end mujal kui oma koduriigis mitmel põhjusel: registreeringute erinevad vormid ja kehtivusajad, erinevad nõuded registreerimisel esitatava teabe kohta ning keelebarjäärid. Sellest tulenevalt veod hilinevad, sest vedaja ootab registreerimise ära või kõnealune vedaja kaotab tööülesande. Teine probleem on asjaolu, et vedajal ei ole võimalik muuta äriühingu vormi. Vedaja peab muutma äriühingu vormi enne, kui ta saab taotleda registreerimist. Kui see on tehtud, peab ta ootama, kuni liikmesriik vastab tema registreerimistaotlusele. Samal ajal ei saa äriühing turul osaleda. Lisaks ei ole eri riikide digitaalsed lahendused alati omavahel ühilduvad.

Sidusrühmade rühm toetas ettepanekut tagada jäätmevedajate registreeringute vastastikune tunnustamine. Nad leidsid, et kui registreerimise miinimumnõuded ja menetlusetapid määratakse kindlaks ELi tasandil ja need kajastuksid riiklikes

⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/recommendation-ix-3a-c_regulation-on-shipment-of-waste_en.pdf

registreerimissüsteemides, oleks võimalik tagada ühesugune keskkonna ja inimeste tervise kaitse tase.

Eelkõige plastijäätmete ekspordi osas viitas sidusrühmade rühm oma arvamuses muutuvale ülemaailmsele olukorrale. Näiteks varem Hiinasse veetud jäätmed tuli hiljuti ümber suunata pärast seda, kui Hiina otsustas teatavat liiki plastijäätmete impordi keelata. Sidusrühmade rühma kohaselt loob selline areng võimalusi ELi ringlussevõtjatele.

Juhtumipõhised aramusavaldused

Juhtumipõhiseid aramusavaldusi saadeti vastavalt järgmisele tabelile:

Organisatsioon	Esindatavad huvid	Aramusavalduse laad
Taani kaubanduskoda	Taani tööstussektor	Kirjalikud aramusavaldused lisaks sidusrühmadega peetud sihtkonsultatsioonide käigus esitatud seisukohtadele. Üldiselt esitati täiendavaid tõendeid ühe või mitme hindamiskriteeriumi kohta.
EuRIC	Euroopa ringlussevõtusektor	
Eurometaux	Euroopa värviliste metallide tööstus	
Hazardous Waste Europe	ELi ohtlike jäätmete käitlemise sektor	
FEAD	ELi jäätmekäitlus- ja keskkonnateenuste sektor	
HOSZ Hungary	Ungari jäätmekäitlussektor	
VDEH Germany	Saksa terasetootjad	
Veolia	Erasektor – jäätmekäitlusteenused	

Kogutud teabe kasutamine

Kogu andmekogumise käigus kogutud teave, nii käesolevas kokkuvõtvast aruandes käsitletud konsultatsioonide käigus kogutud teave kui ka kirjandusülevaade ja konsultantide rühma kogutud tõendid koondati ühte andmekogusse. See andmekogu võimaldas uurida kõiki andmeallikaid igast hindamisküsimusest lähtuvalt. Seejuures märgiti ära asjakohased tõendite allikad, millele on seejärel viidatud hindamisuuringu põhiosas. Seejärel analüüsiti andmeid, et teha kindlaks vastuolulised või toetavad väited ja tõendid, et jõuda lõplikus hindamisuuringus esitatud järeldusteni. Teist sidusrühmade seminari kasutati selleks, et kinnitada kõnealusel teabel põhinevaid esialgseid lõplikke järeldusi ja kohandada neid vastavalt seminari tulemustele. Lõpparuandes on kõiki laialdast toetust leidnud seisukohti täielikult arvesse võetud ning vähem toetatud seisukohad vastavalt ära märgitud.